

Motion till riksdagen 2018/19:1307

av **Jamal El-Haj m.fl. (S)**

Avdragsrätt för a-kassa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avdragsrätt för a-kassa och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Få länder utanför Norden har en lika stark fackföreningsrörelse som den svenska. Det har varit bra för Sverige. Det är bra om de fackliga organisationerna och arbetsgivarorganisationerna sköter lönebildning och en hel del andra saker utan att politiska partier lägger sig i. Politiska partier ska inte syssla med löner eller dribbla med nya anställningsformer – låt parterna sköta detta!

Fackligt medlemskap stärks av avdragsrätt för medlemsavgift och a-kassa. Dessutom har arbetsgivare rätt att dra av sina medlemsavgifter. Ömsesidig avdragsrätt är bra för neutraliteten och balansen på arbetsmarknaden.

Den 1 januari 2002 infördes senast en skattereduktion för fackföreningsavgifter. Införandet motiverades med att arbetstagarorganisationer har en viktig samhällsfunktion och för att åstadkomma en skattemässig likabehandling av medlemsavgifter till en arbetstagar- respektive arbetsgivarorganisation. Kritiken mot det dåvarande regelsystemet hade främst gällt att arbetsgivarsidan fört över de delarna av sin verksamhet till särskilt bildade servicebolag och på det sättet gjort det möjligt att dra av serviceavgifterna som driftkostnader i den bedrivna rörelsen. Bl.a. rättviseskäl ansågs därför tala för att en skattesubvention skulle införas för de avgifter medlemmar betalar till sina arbetstagarorganisationer.

Skattereduktionen för fackföreningsavgifter avskaffades den 1 januari 2007 av den nyttillträdda regeringen Reinfeldt. Likaså reduktion för a-kassa istället höjdes avgifterna till arbetslöshetskassorna kraftigt, bland annat för att finansiera jobbskatteavdraget. Från 1 juli 2008 skedde en tydligare koppling mellan avgiften och arbetslösheten bland medlemmarna i en arbetslöshetskassa. Skälet uppgavs vara att påverka lönebildningen. Tanken var att fackförbund knutna till kassor med hög arbetslöshet skulle bli

återhållsamma med sina lönekrav. Finanskrisen 2009 med stegrad arbetslöshet medförde att flera a-kassor istället tvingades höja avgiften ännu mera. Därmed ökade avgiftsskillnaderna mellan kassorna. Som exempel kan nämnas att i maj 2010 var avgiften till akademikerkassan AEA 90 kronor per månad och i Hotell- och Restauranganställdas arbetslöshetskassa 430 kronor per månad. Från den 1 januari 2014 återställdes avgifterna till ungefär samma nivå som före 2007.

Under 2007–2008 lämnade cirka 240 000 medlemmar sina fackförbund och cirka 400 000 sina arbetslöshetskassor. Många som lämnade sina a-kassor blev därmed oförsäkrade mot arbetslöshet. Även om a-kassornas medlemsantal stadigt har ökat sedan 2011–2012 så var det totala antalet medlemmar i juli 2017 cirka 187 000 personer färre jämfört med i december 2007.

Den 1 juli 2018 återinförde regeringen en skattereduktion för fackföreningsavgift i syfte att värna den svenska modellen på arbetsmarknaden. Det innebär en skattereduktion med 25 procent av den sammanlagda avgift som en medlem under året har betalat till en svensk eller motsvarande utländsk arbetstagarorganisation, förutsatt att den sammanlagda avgiften under året uppgår till minst 400 kronor. Antalet karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen minskades från sju till sex dagar.

Sverigedemokraterna vill förstatliga de idag fristående a-kassorna och låta Försäkringskassan bestämma över a-kasseersättningen. Försäkringskassan har idag, menar jag, fullt upp med att sköta sina nuvarande arbetsuppgifter. SD tycks inte heller klart för sig att a-kassorna är fristående från de fackliga organisationerna och att det sker en kontinuerlig uppföljning och utvärderingar av deras verksamhet genom Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU). Sveriges a-kassor är en samorganisation med 3,6 miljoner medlemmar i 27 a-kassor. Sveriges a-kassor jobbar för kortare handläggningstider och bättre försäkringsvillkor. Det innebär att de stöttar a-kassorna med bland annat it-utveckling, utbildning och opinionsbildning.

Det är bra med fristående fackliga a-kassor för den svenska modellen och det starka samhället. Avdragsrätten för a-kasseavgiften bör återinföras.

Jamal El-Haj (S)

Hans Hoff (S)

Monica Haider (S)

Patrik Engström (S)